

DEFENSAR MADRID ÉS DEFENSAR CATALUNYA

SOLIDARITAT EN
TEMPS DE GUERRA
1936-39

EXPOSICIÓ GRÀFICA
5/5 - 31/7 2009

Blanquerna
Centre Cultural
■■■■

Centre Cultural Blanquerna
Alcalá, 44
28014 Madrid
www.ccbBlanquerna.cat

 **Generalitat
de Catalunya**

Ajuntament de Barcelona

Amb la col·laboració de:

Tribuna Barcelona

el Periódico

El gener de 1937, enmig d'una ciutat assetjada per les tropes franquistes i durament castigada pels bombardejos de la *Legión Condor* alemanya, al cinema Barceló de Madrid s'estrenava *Historia de dos ciudades de Jack Conway*, recreació cinematogràfica de la popular novel·la de Charles Dickens sobre l'època de la Revolució francesa. Aquest títol resumeix a la perfecció la tràgica experiència que van compartir les ciutats de Madrid i Barcelona durant els anys de la Guerra Civil (1936-1939). Ambdues ciutats, freqüentment confrontades i en constant competència dins dels àmbits polítics, econòmics, culturals i esportius; s'enfrontaven conjuntament al seu repte col·lectiu més important: combatre la màquina bèl·lica del feixisme. La temptativa de cop d'estat militar del 18 de juliol de 1936 contra el legítim govern republicà, va desembocar en una cruenta guerra civil que havia de significar el primer enfrontament als camps de batalla entre feixisme i democràcia, un enfrontament que esdevindria el pròleg de la II Guerra Mundial. A totes dues ciutats, Barcelona i Madrid, el cop d'estat va fracassar per la divisió dins l'exèrcit i el Cossos i Forces de Seguretat, així com per la resposta popular a l'aixecament militar. Però la victòria sobre els colpistes va obrir un nou escenari bèl·lic on Madrid passaria a ser, durant els primers mesos de la guerra, la primera línia de combat entre els dos exèrcits, com a conseqüència dels desigs dels militars rebels de conquerir la capital d'Espanya per tal d'accelerar l'acabament de la guerra. L'heroica resistència de Madrid va prendre trets llegendaris, amb lemes com "No pasarán" i "Madrid será la tumba del fascismo" que entrarien a formar part de la Història en majúscules del segle XX. En aquest context, Barcelona en particular, i Catalunya en general, va respondre

de l'única manera que es podia fer davant d'un combat a vida o mort: amb la solidaritat. Les campanyes d'ajuda militar i humanitària de Barcelona cap a Madrid van enfortir els llaços entre les dues ciutats, van lligar la sort i els destí de totes dues a una impossible victòria sobre la superior maquinària bèl·lica feixista. La present exposició pretén rescatar la història de solidaritat entre les dues ciutats en uns moments dramàtics i decisius del nostre passat més recent, una història compartida que dóna vida a les paraules de Pablo Neruda, *la solidaritat és la tendresa dels pobles*.

Continguts:

- 1** LA GUERRA CIVIL ESPANYOLA I LA BATALLA DE MADRID
- 2** DEFENSAR MADRID ÉS DEFENSAR CATALUNYA
  - 2.1 Ajuda militar: la formació de les Milícies
  - 2.2 Ajuda humanitària i atenció als refugiats
  - 2.3 La solidaritat s'organitza: campanyes i comitès d'ajuda
- 3** "¡MADRILENYS! CATALUNYA US ESTIMA"
  - 3.1 Setmana de la Solidaritat de Catalunya amb Madrid (de l'1 al 7 de març de 1937)
  - 3.2 Catalans a Madrid
- 4** LA GUERRA TOTAL: MADRID I BARCELONA, DUES CIUTATS SOTA LES BOMBES
- 5** 1939: EL CORATGE SENSE RECOMPENSA